

גליון הרג מיוחד

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ניצבים תשפ"א
ראש השנה
פרשת וילך תשפ"ב - שבת שובה

זמני השבת

(לשבת פרשת ניצבים)

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:22	19:35	* 18:45	
20:19	19:33	18:43	ת"א
20:21	19:34	18:45	חיפה
20:20	19:34	18:44	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:25

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ניצבים תשפ"א - ראש השנה - פרשת וילך - שבת שובה תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים

פרשת ניצבים:

- 1 ..... כוח האחדות- להינצל בדין
- 4 ..... אילו היתה בשמים - היינו עולים ללומדה (לזכרו של מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל)
- 12 ..... מבחן הנאמנות של האדם

ראש השנה:

- 17 ..... גם המרוחק ביותר - יכול לשוב
- 20 ..... הפחד - נותן חיים!
- 24 ..... משמעות הדין בראש השנה
- 27 ..... רמז בסדר תקיעות השופר
- 30 ..... היום הרת עולם - ההכנה לדין

פרשת וילך:

- 33 ..... התנאה לפניו במצוות
- 36 ..... מלחמת היצר - עבודת חיים
- 38 ..... בלי תורה - למה לי חיים?

שבת שובה:

- 40 ..... לנצל את עשרת הימים לתשובה
- 41 ..... תשובה - גם על חטאים חמורים
- 44 ..... יעזור ה' לשבים
- 47 ..... הנשמה לך והגוף פעולך

כוח האחדות - להינצל בדין

אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם בְּלַפְנֵי ה' כשכולם נמצאים באחדות שלימה, אֲלֵכֶם (דברים כט, ט).
 וכל אחד עוזר לחברו, תומך בו ורוצה בטובתו.

נפוליאון קיסר
 צרפת הצליח
 לכבוש כמעט את
 כל העולם, כל
 מדינה אליה הגיע
 עם צבאו נכנעה
 לפניו. כאשר הגיע
 נפוליאון לפאתי
 רוסיה, אמר
 ליועציו: "היהודים
 הינם חכמים
 מאוד, אני חייב

"חייבים אנו להתלכד

ולדאוג איש לזולתו

ולראות את צרת

הזולת כצרתנו שלנו"

לברר מיהו רבם ולהתייעץ עימם!"
 ואכן נפוליאון נפגש עם גדול הדור,
 רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, תלמידו של

כדי לעמוד איתנים באחרית הימים,
 בימי עקבתא דמשיחא העמוסים

ב ת ל א ו ת
 ובקשיים, עלינו
 להתאסף כולנו
 יחד באחדות
 שלימה, באהבה
 ובאחוה, בשלום
 וברעות "ויַעֲשׂוּ
 בְּלִמְעַד אֶת
 לְעֲשׂוֹת רְצוֹנָה
 בְּלִבָּב שְׁלָם".

וזהו שאומרת לנו
 התורה הקדושה:

"אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם בְּלַפְנֵי ה' - אימתי בני
 ישראל יכולים לעמד ניצבים וחזקים?
 רק כאשר הם בבחינת 'כולכם',

את המרכבה וישלפו אותה מהביצה, אך הסוסים התאמצו והתייגעו, והמרכבה לא זזה ממקומה. לאחר שעות ארוכות בהן עמדה המרכבה בביצה, הבחין האיש בעגלון המוביל עגלה רתומה לשני סוסים פשוטים וצנומים.

"אנא", התחנן בעל המרכבה, "סייע לי להיחלץ מהביצה!"

"אסייע לך בשמחה", קרא העגלון, "אך קודם שחרר את סוסך האבירים מהמרכבה, ובמקומם ארתום את סוסי הפשוטים, וכך יעלה בידינו להוציא את המרכבה מהביצה!"

"מה אתה מדבר?" התפלא בעל המרכבה, "אם ארבעת סוסי האבירים, שניצחו במרוצים רבים, לא הצליחו לחלץ את המרכבה, כיצד יצליחו סוסך הפשוטים לחלץ את

הגאון מוילנא. במהלך הפגישה שאל נפוליאון את רבי חיים: "אני מתכונן עכשיו למלחמה כנגד מדינת רוסיה, האם יעלה בידי לכבוש את המעצמה הזו?"

אמר לו רבי חיים: "לפי דעתי לא תצליח לכבוש את רוסיה לעולם!"

"מדוע לא אצליח?" התפלא נפוליאון, "הרי כבשתי אינספור מדינות, הצבא שלי גדול פי חמישה מצבאה של רוסיה, מדוע הינך טוען שלא אצליח לכבוש אותה?"

רבי חיים ענה לו תשובה נפלאה, בהקדם המשל הבא:

שר נכבד נסע במרכבה רתומה לארבעה סוסים אבירים, ובאמצע הדרך שקע בביצה מבלי יכולת להיחלץ ממנה.

הצליף האיש בסוסים כדי שימשכו

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

בלבד. יש חילוק עצום בין צבא המורכב מאלפי חיילים מסופחים שמוצאם ממדינות רבות ועמים שונים, לבין צבא אחיד שכל כולו בן לאומה אחת.

חיילי צבא המורכב מאוסף לאומים לא ילחמו איש למען זולתו, לעומת זאת חיילים שכולם בנים לעם אחד ומרגישים כאחים, נלחמים יחדיו כאיש אחד למען מדינתם, בכל כוחותיהם!"

כאשר עם ישראל מאוגד באחדות שלימה - הצלחתו בטוחה, אבל אם חלילה כל אחד ואחד פונה לדרכו - הם נתונים למשיסה לעמים. עם ישראל איננו לקט של עמים, אלא בנים ואחים. כולנו זרע אברהם, יצחק ויעקב. ולכן חייבים אנו להתלכד ולדאוג איש לזולתו ולראות את צרת הזולת כצרתנו שלנו. על כל אחד ואחד לשנס מותניו ולהיות לרעהו לאחיעזר ולאחיסמך. "אִישׁ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יַעֲזְרוּ וְלֹאֲחֵיו יֹאמְרוּ חֵזְקוּ" (ישעיהו מא, 1).

המרכבה?!"

"עשה כדברי ותראה כיצד המרכבה תצא מהביצה!"

ואכן למרבית הפלא, דווקא הסוסים הפשוטים - הם שהצליחו לחלץ את המרכבה מהביצה.

לאחר מעשה שאל בעל המרכבה את העגלון כיצד יתכן שצמד הסוסים הפשוטים הצליחו במשימה שבה נכשלו ארבעת הסוסים האבירים.

וכה היתה תשובתו של העגלון: "הסוסים הפשוטים שלי הם אחים, ולכן הם משכו את המרכבה בכוון אחד וחלצו אותה מהביצה. לעומת זאת, סוסיך האבירים באו ממדינות שונות, אין ביניהם אחדות, ולפיכך כל אחד מהם משך לכוון אחר, וכך נותרה העגלה תקועה בביצה."

אמר רבי חיים לנפוליאון: "הצבא שלך מורכב מחיילים הבאים ממדינות שונות שנכבשו על ידך, ואילו הצבא הרוסי מורכב כולו מחיילים רוסיים

אילו היתה בשמים - היינו עולים ללזמדה

לזכרו של מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל

צריך להשיג עצה ותחבולה לעלות השמימה, להשמיענו אותה ונעשנה".

ומוסיף ואומר: "בעולם הבא מקבלים אומנם שכר, אבל אין שם תורה! התורה נתנה לנו כאן, בעולם הזה, לצרף באמצעותה את הבריות, וזוהי מטרת הבריאה. ומשום כך אומר רבי יוחנן בן זכאי במסכת אבות (ב, ה) לבל יחזיק אדם טובה לעצמו אם למד תורה הרבה - 'כי לכך נוצרת'. זוהי מטרת הבריאה".

ה"חפץ חיים" מוסיף ועושה חשבון פשוט: מבלעדי התורה אומנם נרוויח קצת עולם הזה, אולם נשאר עניים ודלים לעולמי עולמים. ואילו, מי ששומר תורה ומתנזר מתאוות אסורות, אומנם הוא עני לשעה קלה - בעולם הזה - אך ישאר עשיר לעולמי עולמים!

"והיה אם נשאל את האיש החכם במה יבחר, אם להיות עני לשעה

לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו (דברים ל, יב)

פירש רש"י: "לא בשמים היא - שאילו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללזמדה".

"מקרא זה" - אומר ה"חפץ חיים" זצ"ל בספרו על התורה - "נוקב ויורד עד התהום! אילו היתה התורה בשמים, היינו מחוייבים לחפש אחר איש שיעלה בשליחות כולנו אל השמים, לבקש מאת ה' שיורידה לנו, דבר שאינו אפשר כי אם בדרך נס.

"זאת משום שכל חיי האדם עוברים בכעס ובמכאובים, ייסורים ופגעים, ומה נשאר לו מעמלו הרב, באותו הזמן הקצר שהוא חי על פני האדמה, זולת מאור התורה, שעל ידו יזכה לחיי עולם?"

ממילא מובן שצריכים השתדלות יתרה להשיג התורה, עד כדי כך שהיה

מי שלומד את ה"משנה ברורה", עם ה"ביאור הלכה" ו"שער הציון" - לא יכול שלא לחוש בגאונות העצומה של ה"חפץ חיים" זצ"ל, המפלפל בדברי כל הפוסקים הקודמים ומוציא את ההלכה כסולת נקייה, ממש מפליא לעשות.

בהיותו כהן, ובהיותו מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח ובבנין בית המקדש, עמל והתייגע על לימוד כל סדר קודשים כדי שיהיה בקי היטב בעבודתו בבית המקדש, וחיבר חיבור שלם על הסדר הזה.

בהיותו למעלה מגיל תשעים, הזמינו הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, רבה של וילנא, לבוא לעירו כדי לחזק את נושא הצניעות וטהרת המשפחה. מפאת חולשתו, התנגדו בני ביתו לנסיעה. הם הודיעו ל"חפץ חיים"

ועשיר לעולמי עד, או להפך: עשיר לשעה ועני לעולם ועד? - בודאי שיענה בחוכמתו כי יותר טוב לו לסבול צער ולחץ למשך שעה קלה, ובלבד שיתענג תענוג נצחי, לזמן שאין לו קצבה".

ואכן, ה"חפץ חיים" זצ"ל היה נאה דורש ונאה מקיים. עד ימיו האחרונים עמל בתורה וזיכה את כלל ישראל בתורתו.

פעם שאלתי את מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל: איזה ספר מבאר את דברי מרן השולחן ערוך באר היטב? והוא השיב: "המשנה ברורה".

ובאמת, ספר זה נבחר ללימוד ההלכה בכל בתי הכנסיות ובכל בתי המדרשות, בכל העולם, והודפסו ממנו מיליוני עותקים.

הכנסת הגדול, לשם נהרו אלפים כדי לקדם את פניו ולשאול ממנו עצה ותושיה.

אחד השואלים, אדם זקן, פנה ל"חפץ חיים" ואמר: "ענין האמונה בה' לא מבוסס אצלי די הצורך. אני מבקש שרבנו יחזק אותי בענין זה". ה"חפץ חיים" שוחח עימו במשך דקות ארוכות, עד שהלה אמר: "רבנו! תודה רבה. עכשיו אפטר מן העולם מתוך אמונה שלימה".

אמר ה"חפץ חיים": "כל הנסיעה לווילנא היתה כדאית, ולו רק בשביל לחזק את האמונה בקרב יהודי זה, שלא יפטר מהעולם בלי אמונה שלימה".

כך עשה את כל מעשיו בזריזות, בנחישות, בלי להתעצל.

בוקר אחד, ביקש מאחד ממקורביו שיתרגם את אחד מספריו - "שם עולם" לשפת האידיש. בערב פנה אליו ושאל: "האם כבר תרגמת את הספר?" והלה השיב כי עדין לא הספיק.

שכיון שהנסיעה מזיקה לבריאותו, וההליכה קשה עליו, והוא נוקק למישהו שיסייע לו - הם לא יסייעו בעדו!

למחרת בבוקר קם ה"חפץ חיים" כהרגלו והחל לצעוד לכיוון היציאה מהבית, תוך שהוא נאחז בקיר לבל ימעד. הוא נפרד מבני ביתו, ואמר: "תרצו או לא תרצו - אני נוסע! בעזרת ה' אגיע בכוחות עצמי". רק כשנוכחו לדעת שאי אפשר לעצור אותו, הסכימו להתלוות אליו ולסייע לו בדרכו לווילנא.

בוילנא מסר ה"חפץ חיים" דרשה בפני ששת אלפים נשים, שהשתתפו בכנס בנושא טהרת המשפחה, ודבריו הרטיטו את הלבבות.

כשראו הנוכחות במקום כיצד הרב הישיש המופלג אומר את דבריו ברטט, מעומק ליבו הטהור, בכו כולן מרוב התרגשות, וקיבלו על עצמן להתחזק בנושא הצניעות וטהרת המשפחה.

כשסיים את דבריו, פנה ללכת אל בית

מתפעל, סברו שלא שמע וחזרו שוב על הדברים בקול רם. להפתעתם, גם הפעם ה"חפץ חיים" שמע ולא הגיב. לאחר מכן אמר להם: "היודעים אתם מהו המרחק מנותן התורה עד לכאן? יש לעבור מרחק עצום כדי לעלות לשמים ולהביא את התורה עד לכאן! והקב"ה, ישתבח שמו, ירד והביא לנו את התורה! ואתם אומרים לי שמסירות נפש היא לבוא מארצות הברית? הלא כל מה שאדם יעשה בשביל התורה - לא יחשב למסירות נפש!"

מרגלא בפומיה דה"חפץ חיים":

הכתוב אומר (שמות כג, ד): "כִּי תִפְגַּע שׂוֹר אִיֶּבֶד אוֹ חֲמֹרֵי תְעֵה הַיֵּשֶׁב תְּשִׁיבֵנּוּ לוֹ". והלא דברים קל וחומר: אם חמור תועה ישנה מצוה להשיבו לבעליו - כאשר הבעלים עצמו תועה, וסר מדרך הישר - על אחת כמה וכמה, שישנה מצוה להשיבו לעצמו, ולהטותו בחזרה אל דרך הישר.

וידועה דרשת חז"ל (בבא מציעא לא ע"א),

למחרת בבוקר שב ושאל, אך הלה השיב שעדין לא הספיק. משכך, עמד ה"חפץ חיים" ותרגם את הספר בעצמו.

סיפר הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ראש ישיבת "תורה אור", שנפטר קרוב לגיל מאה שנה:

הוריו התגוררו בארצות הברית. הוא למד ביחד עם קבוצת בחורים בני גילו, בגילאי חמש-עשרה ושש-עשרה, וחשקה נפשם לנסוע ללמוד בישיבות בליטא ובפולין. הודיעו להוריהם על רצונם ויצאו לדרך.

כשהגיעו לישיבת ראדין נכנסו לפני ה"חפץ חיים", שהיה מבוגר מאוד - בן למעלה מתשעים שנה, וכשנכנסו לא האמינו שזוהי ה"חפץ חיים". הם ראו לפניהם אדם פשוט, נמוך, יושב ליד שולחן, וכל מי שרצה לדבר עימו נאלץ לדבר בקולי קולות, כדי שישמע. הם סיפרו לו שבאו מאמריקה במסירות נפש, כדי ללמוד תורה.

ה"חפץ חיים" לא הגיב. כשראו שאינו

תפקידה של כל מכונה אתה מבין?
 כיצד היא פועלת אתה מבין? - האם
 השאלה היחידה, שאותה אינך מבין,
 היא למה למכונה הזאת אין בורג!?
 סמוך עלי, שאני בקי היטב בתפקידה
 ובדרך פעולתה של כל מכונה - ואני
 גם יודע כמה ברגים, אם בכלל, צריכים
 להיות בכל מכונה..."

בן אדם מגיע לעולם הזה, אורח לכמה
 שנים, וכבר מתחיל לשאול שאלות:
 למה ה' עשה לפלוני ככה, ולמה לא
 עשה לאלמוני ככה? ... הכתוב אומר
 (תהלים עט, י): "לְמָה יֵאמְרוּ הַגּוֹיִם -
 הַגּוֹיִם שׁוֹאֲלִים "לְמָה" אֲבָל יִהְיוּ
 לֹא שׁוֹאֲלִים!

היהודים מאמינים באמונה שלימה
 שהקב"ה, ישתבח שמו, הוא 'בעל
 המפעל', והכל נעשה על ידו בתכלית
 הדקדוק והחשבון. אפילו דברים
 שאינם מובנים לנו - זה רק משום
 שאין ביכולתנו לראות את הפאזל
 השלם של כל הבריאה כולה, אולם
 אנו מאמינים שאצל הבורא יתברך כל
 חלקיק מהפאזל מחושבון, נמצא

שמצות השבת אבידה היא אפילו
 מאה פעמים, ומכאן שיש לעמול,
 שוב ושוב, להשיב את התועים שנטו
 מדרך הישר, ולהשיבם אל דרך ה'.

והנה, אנשים מחפשים כל מיני
 "פטורים" ממצוה זו, כמו למשל:
 'ניסיתי את כוחי, ולא הצלחתי. אין לי
 עוד מה לעשות!', או: 'חבל לי על
 הלימוד שלי. שיתעסקו בזה אנשים
 שזה עסקם'...

אין כל פטור! כל אחד, אפילו התלמיד
 החכם הגדול ביותר, חייב להקדיש
 מזמנו להשיב אחים תועים לאביהם
 שבשמים.

למי שנכנס לבית המדרש ולומד תורה
 - אין שאלות, אין ספקות. וה"חפץ
 חיים" המשיל זאת במשל נפלא:

אדם נכנס למפעל יצור גדול וראה שם
 כל מיני מכונות. התבונן בהן בסקרנות,
 ולפתע הבחין שלמכונה אחת חסר
 בורג, ולמכונה אחרת יש שני ברגים.
 פנה לבעל המפעל ושאל אותו לפשר
 הענין.

השיב לו בעל המפעל: "וכי את

ישנה, וליבי ער... אבל, מה יעשו? מנין יביאו שופר? מי יתקע להם? איפה יתקע? הלכו כמה מהם והקליטו את התקיעות בטייפ, והכריזו שביום ראש השנה יתקיימו תקיעות שופר בחדר האוכל בשעה עשר בבקר, ומי שרוצה - יכול לבוא ולשמוע...

התפעלתי מהסיפור הזה. התפעלתי מהנשמה היהודית שנשארת תמיד דבוקה במשהו לה' יתברך. נפלא להיווכח ברצון היהודי שלפתע צף ועולה.

שנה לאחר מכן הם ארגנו בית כנסת באחת הדירות, הביאו בעל תוקע, והזמינו כמה אנשים יראי שמים להתארח במקום ולהשלים מנין במידת הצורך.

אלו הן הנשמות האובדות שבעם ישראל, והנשמות הללו, אפילו אם התפלשו בעפר והתלכלכו בעוונות - אין להתייאש מהן! אפשר לקיים בהן מצות השבת אבידה.

אסור לאבד תקוה! צריך להרעיד את הלבבות ולקרוא בגרון: "אחים

במקומו הראוי, וכל מאן דעביד לטב עביד.

את המבט הזה רוכשים בתוך בית המדרש! אור התורה הוא שמעניק את ההבנה הזאת. ואם פגע בך מנול זה, הוא יצר הרע, ומטעה אותך במחשבות ובטענות כוזבות - משכהו לבית המדרש (קידושין ל"ב)!

אסור להתייאש, בשום פנים ואופן, משום יהודי! וכמו שאמר השי"ת לנביא (ישעיהו נח, א): "קְרָא בְּגֵרוֹן אֵל תְּחַשֵׁף פְּשׁוֹפֵר הָרֶם קוֹלָהּ וְהִגֵּד לְעַמִּי פְּשָׁעִים וְלִבֵּית יַעֲקֹב חַטָּאתָם". לכל יהודי יש נשמה קדושה, וישראל אף על פי שחטא - ישראל הוא (סנהדרין מד ע"א).

תושביו של אחד המושבים התרחקו לגמרי משמירת תורה ומצוות, עד כדי כך שאפילו בית כנסת לא היה להם. והנה, התקרב ובא ראש השנה, וכמה מהתושבים התעוררו ונוכרו שצריך לתקע בשופר. הנשמה היהודית התעוררה בקירבם. אני

פמוטים לשבת, נר חנוכה ושופר. שם
ערכו סדר פסח. עד כדי כך מסרו את
נפשם למען התורה!

כמה שנים לאחר שהסתיימו הרדיפות
הנוראות בספרד, פנה גוי לאחד
ממלכי ספרד ואמר לו: "כלום סבור
אתה שהיהודים באמת מתרגשים
מהרדיפות שאנחנו רודפים אותם,
ולא ממשיכים לקיים את מצוות
התורה שלהם? טעות היא בידך!
אומנם כלפי חוץ הם נראים כמו
הגויים, אבל באמת בתוכם פנימה הם
נותרים ביהדותם, ואני יכול להוכיח לך
את צדקת דברי:

ליל שבת. השעה אחת-עשרה בלילה.
קור אימים שורר ברחוב. הגוי ביקש

אהובים! סטייתם מן הדרך. שובו אל
ה', שובו אל התורה הקדושה, אל
השבת, אל התפילין, אל מקוה
הטהרה! זכרו! התורה הקדושה וקיום
מצוותיה, הם שהשאירו את עם
ישראל חי וקיים, ולא נתנו להם
להתבולל בתוך הגויים. גם כשנאלצו
לחיות בין הגויים - לא למדו
ממעשיהם ונותרו חזקים.

גם בתקופות קשות במיוחד, כמו
בתקופת האינקויזיציה בספרד, כאשר
יהודים נאלצו לחיות חיים כפולים
ולהתנהג כלפי חוץ כגויים לכל דבר,
היו להם מרתפים מתחת לאדמה,
והם נכנסו אליהם דרך פתחים
נסתרים, ושם היו להם תפילין,

שותפות בפתיחת ההיכל
בימים הנוראים של תפילת הפרנסה
(ביום ראש השנה ויום הכיפורים תשפ"ב) ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל
של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית)
ביום ראש השנה - בישיבת אור החיים
* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

לתרומות: **02-5000455**
ניתן למסור שמות לברכה

ונפש לתורה, לשבת. שום דבר בעולם לא יזיז אותנו! גם אם התרחקו אפשר להשיבם בתשובה, כי לכל אחד מהם יש את הנשמה היהודית שבקרבנו. אם התורה הזהירה אותנו לחוס על בעל חיים הרובץ תחת משאו, ואפילו אם הוא שייך לשונא - קל וחומר שיש לחוס על נשמה יהודית הרובצת תחת יצר הרע!

ה"חפץ חיים" מוסיף ואומר כי מצוה זו מכוונת גם כלפי העזרה שיש להגיש לכל אלו שמקימים מקום תורה, והם רובצים תחת עול כלכלי כבד - שיש לעמוד לימינם ולהיות להם לאחיעזר ולאחיסמך כדי שיוכלו להמשיך במפעלם החשוב, מפעל שמעניק חיים לישראל, ובלעדיהם למתים נחשבו.

מהמלך להתלוות אליו לסיור קצר ברחוב. מכל ארבות הבתים מתמר ועולה עשן. תנורי החימום עובדים בלי הפסקה.

"אדוני המלך! הסתכל נא!" פנה הלה למלך. "הנה כאן, מארובת בית זה לא עולה עשן", החווה באצבעו לכוון בית אחד. "גם מארובת בית זה לא עולה עשן", החווה באצבעו לכוון בית שני. "האם תדע למה? הרי יש להם תנור בבית, ולפני שעות ספורות כן עלה עשן מארובות אלו! אומר לך את הסיבה: בבתים האלו גרים יהודים. כל השבוע הם מסיקים את ביתם, אך בהגיע שבת קודש - הם לא מוסיפים עצים לתנור! אין בית אחד של יהודים שמסיקים בו תנור בשבת!"

זוהי המציאות! עם ישראל קשור בלב

מבחן הנאמנות של האדם

ולמנוע את כניסתם של פולשים בלתי רצויים ושאר מרעין בישין. הממונה היה אחראי לשלמות הגדר, ומידי פעם היה בודק את תקינותה. יום אחד סייר בעל הפרדס סביב לפרדסו, ולפתע הבחין בפרצה שנפערה בגדר.

קרא בעל הפרדס לממונה והטיל עליו את האחריות לפרצה בגדר. אמר העובד: "לא נורא. באופן כללי הפרדס מגודר היטב מכל ארבע רוחותיו, מלבד מקום אחד שיש בו פרצה קטנה..."

אמר לו בעל הפרדס: "פרדס שיש בו פרצה - איננו מגודר!"

הרי כל מטרת הגדר היא למנוע כניסת זרים לפרדס. ברגע שיש פרצה המאפשרת כניסה לפרדס, אין ערך לגדר, וממילא נחשב כאילו אין כאן גדר כלל!

התורה צריכה להיות מוקפת בחומת גדר מכל צדדיה, כדי שישמור האדם

וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתַי וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּטַי (דברים ל, טז).

מוטל עלינו לקיים את מצוות התורה כהויתן, בלי שום חשבונות ובלי שיקול דעת מה מתאים ומה לא מתאים, מה מובן ומה לא מובן.

מצוות התורה אינן תלויות בהבנה שלנו. אם התורה מצוה אותך - תקים! ברגע שהאדם מערב את עצמו ואת ההבנה שלו במצוות התורה - מכאן קצרה הדרך עד שהוא יתחיל לברור לעצמו רק את המצוות שנראות בעיניו וידחה את אלו שאינן נראות בעיניו.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, ראש ישיבת מיר, המשיל על כך את המשל הבא:

בעל פרדס מינה אדם שינהל את עסקיו וידאג לפעילות השוטפת של הפרדס. העובד הקיף את הפרדס בגדר מארבע רוחותיו, כדי להגן עליו

מלאת את בקשתי?"

השיב הגבאי: "כבוד הרב! הרב יודע שאני משרת אותו שנים רבות בנאמנות רבה. אולם הפעם החלטתי לא למלא את הוראת הרב, ולא משום שאינני נאמן לו, אדרבה, שקלתי בדעתי והגעתי למסקנה שהיה עלול להיגרם מכך נזק רב".

אמר לו הרב: "אם כן, כעת הוכחת כי כל אותן שנים - לא אותי שרת בנאמנות, אלא שרת את עצמך - את השכל שלך ואת ההבנה שלך".

זהו מבחן הנאמנות האמיתי!

כשאדם מקיים את מצוות התורה, את מי הוא משרת - את הקב"ה או את עצמו? - כיצד ידע האדם את האמת? פשוט מאוד: יבחן את עצמו, האם הוא מקיים את המצוה בגלל

את כל מצוות התורה בשלמות, בלי שום פגם. כשהאדם פורץ פרצה בחומה של התורה הקדושה, הוא אינו יכול להרגיע את מצפונו ולומר: "מלבד פרצה קטנה שפרצתי בתורה, אני מקיים את כל השאר".

אם פרצת חלק קטן - הכל פרוץ!

רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל, בעל ה"אור שמח", היה רבה של העיר דוינסק שבלטביה. פעם הורה הרב לאחד מגבאיו לבצע איזו שליחות. הגבאי חכך בדעתו האם להיענות לבקשת הרב, שכן לפי הבנתו, אם יעשה את בקשתו - יהיה הנוק רב על התועלת. לאחר ששקל לכאן ולכאן, החליט כי 'שב ואל תעשה - עדיף'.

לאחר זמן קרא לו הרב ושאלו: "האם

ואמרו חז"ל (שבת קד ע"א): "כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו - חייב מיתה".

ומכל מקום, עלינו לדעת כי טהרה אינה ענין של 'היגינה' במובן המקובל. זהו ענין רוחני נשגב, שאינו שייך למושגי הגשמיים.

שלמה המלך תיקן מצות נטילת ידים (עירובין כא ע"ב), ויש להקפיד על קיום מצוה זו בלי קשר להיגינה. גם אם הידים נקיות - אין זה פוטר מקיום מצות נטילת ידים.

כך גם ענין הטבילה. יש שנמנעות מלטבול מטעמים של היגינה. זו דעה קדומה ששונאי דת דאגו להפיץ. הן אינן נמנעות מלשחות בבריכה מעורבת, מלאה אנשים וילדים, אבל מקוה - 'לא בא בחשבון'...

ודאי שהאחראים על הפעלת המקואות צריכים להקפיד על ניקיון ועל היגינה, אבל האשה צריכה לדעת כי מצות טהרה היא ענין רוחני, לא ענין גשמי של נקיות והיגינה. וברוך ה', כיום שמים דגש רב גם על הצד

שהקב"ה ציווהו לקיימה, או משום שהוא מבין אותה ומכיר בחשיבותה. אם הוא מקיים את המצוה כי שכלו אומר לו לקיים אותה - הוא לא נאמן לה', הוא נאמן לעצמו, לשכלו, להרגשותיו.

וכשאדם נאמן לשכלו ולהרגשותיו, בקלות רבה הוא הופך את מצוות התורה לאוסף של פעולות, שרק את החלק שמתקבל על דעתו הוא מואיל בטובו לקים.

הנה דוגמה: יש כאלה שרגישים מאוד לניקיון ולהיגינה. לכן, למשל, הם מוכנים ליטול ידים, כי זה 'היגיני'. ומצד שני, הם לא יטבלו במקוה כי זה לא 'היגיני'. כך נראה מי שפועל לפי תכונותיו ולפי נטיות ליבו.

אומנם יש בתורה מעלה של נקיות. יש בזה ענין של כבוד. "תפילין צריכין גוף נקי" (שבת מט ע"א), ואם האדם אינו נקי - אסור בהנחת תפילין. וב"פיטום הקטרת" אנו אומרים: "אין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הכבוד".

פעם אחת, לאחר שחלץ את פקק הבקבוק, רגע לפני שהחל בגמיעת תכולתו אל תוך קרביו, צעק עליו חברו: "עצור! אל תתחיל!" ואז החל לדבר על ליבו שיחדל משתיה, תוך שהוא מפרט באוזניו, אחת לאחת, את שלל הסיבות והטעמים מדוע כדאי לו לשמוע לעצתו.

אמר השיכור: "אין מה לומר, אתה מדבר דברי טעם, אתה צודק לחלוטין! כל הטעמים שמנית - נכונים. אבל מה לעשות, הטעם של האלכוהול, שאדיו עולים כעת בנחירי - עולה על כל שאר הטעמים..."

האם האדם רוצה להיות כמו השיכור הזה, שהולך אחרי הטעם של עצמו, ובכך ממיט עליו הרס וחורבן?

כל תופעות הקלקול בעם ישראל של ההשכלה והרפורמה הארורות, התחילו

החיצוני, שיהיה נעים לעין, אסתטי ומצוחצח, כדי שלא לתת פתחון פה בענין זה.

בכל הדורות מסרו יהודים את נפשם על קיום מצוות התורה, בלי לשאול שאלות, בלי לחקור ולחפש טעמים, הסברים ופרשנויות. "הַתְּהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תַמִּים" (בראשית יז, א). אנו עבדים נאמנים של הקב"ה, ואם הוא ציוה עלינו - אנו פשוט מקיימים את צויו כמו שהוא, בלי לערב את ההבנה ושיקול הדעת שלנו.

שיכור אחד היה מכור לטיפה המרה. האלכוהול הרס לו את החיים, הרס לו את שלום הבית, רושש אותו לגמרי, והרחיק ממנו את חבריו ומכריו. אף אחד אינו אוהב להימצא בחברת שיכור שמדיף ריח של אלכוהול...

בביתך". ולא רחק היום, עד שהם וכל אלו שנגררו אחריהם השילו מעליהם את יהדותם לגמרי, בצאתם ובביתם, נשמעו בגויים והתבללו בתוכם, ולא נשאר מהם שריד ופליט!

ולעומתם, מי שהתהלך בתמים עם ה' אלוקיו וקיים את מצוות התורה כמות שהן, בלי לחפש טעמים והסברים - נשאר נאמן לאלוקיו, ואת הנאמנות הזו הנחיל לבניו אחריו לדורות עולם.

מהכנסת שיקול הדעת של האדם בתורה ובמצוותיה. אם הכל נסמך על הבנת האדם, הרי יש מצוות שנראות מיושנות, והן אינן מתאימות לתקופה המודרנית כביכול.

יש מצוות שלא ראוי שיתקיימו בזמן שהיהודים חיים בין הגויים, כדי שלא לעורר את שנאתם ואיבתם. ובכלל, את היהדות שלך תקיים בתוך ביתך פנימה; בחוץ - תהיה כמו כולם, כפי שהם אמרו: "היה אדם בצאתך, ויהודי

שותפות בפתיחת ההיכל

של תפילת הפרנסה בימים הנוראים

(ביום ראש השנה ויום הכיפורים תשפ"ב) ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה (כתרומה חד פעמית) ביום ראש השנה - בישיבת אור החיים

* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

לתרומות: **02-5000455** ניתן למסור שמות לברכה

גם המרוחק ביותר - יכול לשוב

"ישראל אף על פי שחטא - ישראל הוא", כל זמן ששם ישראל עליו - יכול הוא לשוב בתשובה.

זהו שאמר הכתוב: "אם יהיה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַיְשָׁמִים - מִיָּשָׁם יִקְבְּצֶךָ ה'... וּמִיָּשָׁם יִקְנֶחֶךָ" (דברים ל, ד). גם מהמקום המרוחק ביותר מקבל הקב"ה את השבים אליו.

מי לנו רחוק כאלעזר בן דורדיא?!
הגמרא (עבודה זרה יז ע"א) מספרת עליו שהיה עושה עבירות מתועבות רבות. פעם אחת רצה לעשות עבירה עם נוכריה, אולם אותה גויה אמרה לו משפט אחד ששינה את כל חייו: דע לך, אתה לא תשוב יותר, לא תתקבל בחזרה אצל בוראך!

נמצאים אנו ביום הדין הגדול והנורא. בראש השנה עוברים לפניו כל באי עולם כבני מרון (ראש השנה טז ע"א), וחובה עלינו לבוא אל המלך באופן הולם.

כבר שאל מיכה הנביא (ו, ו): "בַּפֶּה אֶקְדָּם ה' אֶפְפֶּה לְאַלְקֵי מְרוֹם" - מהי הדרך לבוא אל ה' יתברך עם פנים שוחקות ושמחות?

דרך אחת ניתנה בידינו - "וַיָּשֻׁב אֶל ה' וַיִּרְחַמֵּהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוֹחַ" (ישעיה נה, ז), דרך התשובה ותיקון המעשים!

ואל יחשוב האדם: כבר רחקתי כל כך, וחטאתי, גדול עווני מנשוא, ואיך אראה פני המלך?

כי אמרו רבותינו (סנהדרין מד ע"א):

קוראים אותם רבי"א!...

רבי אלעזר בן דורדיא לא עשה תעודת הוראה ולא למד בישיבה, ובכל זאת קראה לו הבת-קול 'רבי'!...

ללמדנו, מה גדול כוחה של תשובה! אמרו דורשי רשומות - רבי אלעזר בן דורדיא זכה להיקרא 'רבי', משום שהוא הורה הלכה לרבים, שגם אדם שנמצא במקום הרחוק ביותר מעבודת ה', יכול להרהר בתשובה ולהדבק בשכינה! הוא לימד אותנו, שאף אדם אינו יכול לומר 'אצלי לא שייך תשובה'. עשיתי עבירות כל כך חמורות... אני כל כך רחוק... 'לא ולא! תשובה שייכת לכל אחד ואחד!

נכנסו בו הדברים והרהר תשובה בליבו.

הלך ובכה וביקש מההרים והגבעות, מהשמש ומהירח, שיבקשו עליו רחמים לפני ה' יתברך, שיקבל את תשובתו. כל אחד מהם אמר לו "עד שאנו נבקש עליך רחמים נבקש על עצמנו".

כשראה שאין הדבר תלוי אלא בו, והגיע למסקנה ש"אם אין אני לי מי לי" (אבות א, ג), שם ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה נוראה עד שיצאה נשמתו. באותה שעה יצתה בת קול ואמרה: "רבי אלעזר בן דורדיא מזומן לחיי העולם הבא".

התשובה כוללת שלושה חלקים (כמבואר ברמב"ם פ"ב מהלכות תשובה ה"ב):

לעילוי נשמת

סוּזֵן בַּת שְׂמַחָה ז"ל

המחשבה להשתנות ולתקן פועלת כל כך הרבה, עד שאמרו רבותינו (קידושין מט ע"ב) שהמקדש אשה על מנת שהוא צדיק גמור - האשה מקודשת, גם אם אותו אדם רחוק משמירת תורה ומצוות, כיון שיתכן שבאותו רגע שאמר בפיו "על מנת שאני צדיק גמור" הרהר תשובה בליבו, ואותו הרהור תשובה פעל בליבו לשוב בתשובה שלימה, והריהו כצדיק גמור!

נתעורר ונשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך! נסיר את המחיצות המפרידות בינינו ונרבה בתורה, בצדקות ובמעשים טובים.

ראשית, עזיבת החטא, כמו שנאמר: "עֲזַב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מִחֻשְׁבְּתָיו" (ישעיה נה, ז).

שנית, חרטה - על האדם להתחרט מכל הלב, לבכות ולהצטער על המעשים הרעים שעשה.

והשלב השלישי הוא קבלה לעתיד - יקבל על עצמו בקבלה שלימה וגמורה שלא ישוב לעשות את אותו חטא.

לאחר שעשה כל זאת, גם אם לא עשה מצוות בפועל - נחשב לו כאילו קיים את כל המצוות כולן!

אדם רחוק מתורה ומצוות, אם הוא חוזר בתשובה - מיד הוא מתקבל בשמים ואהוב לפני ה'!

הפחד - נותן חיים!

הוכיח שהוא מכבד את השופטים, מכבד את חוקי המדינה ולא ישוב ויחטא. לעומתו הנאשם שהראה אדישות - אסור שישאר בחיים! הוא יהרוס את המדינה, כי הוא מזלזל בחוקיה ובשופטיה.

מי שחודש אלול עבר עליו, ועולם כמנהגו נוהג, לא הורגש אצלו פחד מהדין - נמצא בסכנה גדולה. בימים אלו, חובה שתהא מורגשת על כל אחד אימת הדין, ובכך יראה שהדין מעניין אותו. או אז, יפסקו לו בשמים חיים טובים ומאושרים.

בנו של רבי אליהו לופיאן שלמד בישיבה בקלם סיפר, שבחודש אלול כל היהודים היו מתהלכים בחרדת קודש, עד שגם הגויים הרגישו בשינוי הנסוך עליהם בימים אלו.

פעם - כך סיפר - באו שני יהודים, בחודש אלול, אצל אחד הגויים, כדי

כלנו נצבים בימים אלו לפני ה' אלקינו לדין. אי אפשר להישאר אדישים ולומר: "שְׁלוֹם יְהוָה לִי כִּי בְּשִׁרְרוֹת לְפִי אֵלֶיךָ" (דברים כט, יח). צריך לפחד מהדין! אדם צריך להרגיש פחד לאכול, פחד לשתות, פחד להתפלל.

הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל מסר שיחה ביישיבת פוניבז', ובה הסביר את ענין הפחד:

הפחד - נותן חיים!

משל למה הדבר דומה, לשני אנשים שעמדו לדין בבית המשפט. שניהם עברו על אותה עבירה, לשניהם היה צפוי גזר דין זהה, קשה. הראשון ישב לפני השופטים כשכולו רועד מפחד. לעומתו חברו, ישב אדיש וסלסל בשערות ראשו.

בפסק הדין, פטרו השופטים את הנדון הראשון לחיים ולשלום, ואילו על הנדון השני גזרו דין מות בתליה. ונימוקם עימם: זה שרעד מפחד,

אמר: כמעלות בית מרון. רב יהודה
אמר שמואל: כחיילות של בית דוד".
ופירש רש"י: "כבני אימרנא - ככבשים
שמונין אותן לעשרו, ויוצאין זה אחר
זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת
כאחד. כמעלות בית מרון - הדרך
קצר, ואין שנים יכולין לילך זה בצד זה,
שהעמק עמוק משני צידי הדרך.
כחיילות של בית דוד - כבני חיילות
של מלך, וכך היו מונין אותם יוצאים
זה אחר זה, בצאתם למלחמה".

נשאלת השאלה, מדוע היה צורך
להביא את כל שלוש הדוגמאות הללו,
שהעיקרון שבכולן בעצם זהה?
המגיד הירושלמי, הגה"צ רבי שבתאי
יודלביץ זצ"ל, באר את הדבר במשל
נפלא:

אדם החליט לייבא סחורה יקרה
הנמצאת מחוץ לגבולות המדינה שבה
הוא גר, ולהביאה למדינתו. כאן יוכל
למוכרה במחיר כפול ומכופל. דא
עקא, על הגבולות הרשמיים של
המדינה ניצבים שומרים שאינם
מאפשרים את הכנסת הסחורה

לעשות איתו עסק גדול.

הגוי לא הכירם ולא ידע אם אפשר
לסמוך על מילה שלהם. ניגש לחברו
הגוי להתייעץ איתו, והלה השיב: "אל
דאגה! אתה יכול לעשות איתם את
העסקה בלב שקט! בתקופה הזאת יש
להם את חודש אלול שלהם, הם
מפחדים מהדין, ולא יוציאו מילה אחת
של שקר מפיהם, ואפילו לא כלפי גוי.
חרדת הדין משפיעה על כל
מעשיהם".

אדם שנכנס לחנותו של בשם
ומסתובב בתוכה, גם אם לא יקנה
כלום - הוא מתבשם מהריח! בעיר
קלם, עירו של רבי שמחה זיסל, הסבא
מקלם, חדרה ללבבות כזאת קדושה
ויראת שמים, עד שגם הגויים הרגישו
את ה"אלול" על היהודים.

המשנה במסכת ראש השנה (א, ב)
אומרת: "בראש השנה, כל באי עולם
עוברין לפניו כבני מרון", ובגמרא (שם
יח ע"א) אמרו: "מאי כבני מרון? הכא
תרגימו: כבני אימרנא. ריש לקיש

"אני קורא את הבאות", הסביר. "כבר עכשיו אני חש את מה שעתיד להיות".
העגלון משך בכתפיו והמשיך בנסיעה, שלו ורגוע.

כעבור ארבע וחצי שעות, חצי שעה לפני חצית הגבול - גם העגלון החל לפחד. גם רגליו החלו לרעוד. אם יתפסו אותם - יחרימו לו את העגלה והסוס, וגם עליו ישיתו עונשים כבדים על שסייע לדבר פשע. בשלב הזה של הנסיעה גם בעל הבית וגם העגלון רעדו מפחד.

אולם היה אחד שלא פחד כלל. לא היה אכפת לו מכלום! אפילו בשעת מעשה, בזמן חצית הגבול, נותר שלו ורגוע...

היה זה הסוס. לא חלי ולא מרגיש (יומא כב ע"ב).

והנמשל: ישנם שלושה סוגים של אנשים.

יש את לומדי התורה, הדבקים בה' יתברך. הם מתחילים לפחד מהדין כבר מראש חודש אלול. גם חודש אב

למדינה בלי לשלם מכס, תשלום שהופך את העסקה לבלתי כדאית.

האיש החליט להעביר את הסחורה בדרך שאינה רשמית - הוא שכר עגלון שבקי בדרכים עוקפות, ויודע להיכנס למדינה דרך הרים וגבעות. העגלון דרש בשכרו סכום הגון, אך שוה בהחלט אם העסק יצליח.

וכך, באישון לילה, העמיס הסוחר את הסחורה היקרה על העגלה, עלה עליה ויצא עם העגלון לדרך.

מיד עם יציאתם הבחין העגלון שהסוחר רועד כעלה נידף.

"מה קרה?" שאל.

"לוויתי הלוואות עצומות כדי לרכוש את הסחורה", הסביר הסוחר. "אם יתפסו אותנו, לא זו בלבד שיחרימו את כל הסחורה, אלא אף יעמידוני לדין, ישליכו אותי לבית הסהר ויפסקו עלי קנסות כבדים".

"הלא רק בעוד חמש שעות נגיע למעבר הגבול", תמה העגלון. "מדוע רגליך רועדות כבר עכשיו?"

אבל יש גם את הסוג הדומים לבני אימרנא, לכבשים. גם בעוברן בפתח הצר הם אינם מבחינים ואינם מרגישים בסכנה. הצבע האדום שנחתם על גבן - המסמן שהנה בעוד רגע הן מובלות לשחיטה - לא מעורר אצלן כל פחד. השם ירחם! יש בני אדם שנמשלו כבהמות נדמו ממש. מובלים כצאן לטבח, כאותו סוס שלא חלי ולא מרגיש.

מי לא נפקד כהיום הזה? כולם ניצבים לפני ה'!

ראשיכם, זקניכם, שוטריכם - כל איש ישראל, מחוטב עציך עד שואב מימך. כולם צריכים להשתדל לפתח הרגשות של אימה מהדין כמה שיותר מוקדם, כי הפחד נותן חיים.

מזכיר להם - בראשי התיבות שלו - שהנה אלול בא. הם בוכים בסליחות, מתחננים בתהלים, מנצלים כל זמן פנוי לפתוח ספר וללמוד. המשפט עומד להגיע בעוד חודש והם חשים אותו כבר עכשיו. הללו דומים לחיילות בית דוד שמתכוננים ומתאמנים למלחמה תקופה ארוכה מראש.

וישנם כאלו, בינוניים, שבמשך החודש עדיין לא מתעוררים. אומנם ביום ראש השנה, בהישמע קול השופר, אוחז בהם חיל ורעדה, וכמאמר הכתוב (עמוס ג, 1): "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יתחרדו". הם דומים לעוברים במעלות בית מרון, שאומנם אינם צריכים להתאמן ולהתכונן ימים שלמים מראש, אולם בשעת מעשה, בשעת המעבר, הם אכן פוחדים.

משמעות הדין בראש השנה

את התשובה לדברים נוכל למצוא ברמב"ם (הלכות תשובה פ"ג ה"ב), האומר: "ושקול זה אינו לפי מנין הזכויות והעוונות, אלא לפי גודלם. יש זכות שהיא כנגד כמה עוונות, שנאמר: 'עַן נִמְצָא בּוֹ דְּבַר טוֹב' (מלכים א יד, ג), ויש עוון שהוא כנגד כמה זכויות, שנאמר: 'וְחֹטֵא אֶחָד יֵאָבֵד טוֹבָה הַרְבֵּה' (קוהלת ט, יח), ואין שוקלין אלא בדעתו של א-ל דעות, והוא היודע היאך עורכין הזכויות כנגד העוונות".

בדברים הללו טמון יסוד גדול:

לעיתים כלפי חוץ נדמה לנו כי מצוות מסוימות גדולות יותר מאחרות, אולם הקב"ה, שהוא בוחן כליות ולב, מביט אל הנסתרות, ושם יתכן שיהיו חשבונות אחרים.

הקב"ה מביט אל תוך הלב ובוחן אותו, ואינו דומה אדם ירא שמים בתכלית שנפל בפח היצר בתאוה קטנה, לאדם

בראש השנה ניצבים כולנו לפני מלכו של עולם. כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון.

ביום זה נפתחים בשמים שלושה ספרים, כמאמר הגמרא (ראש השנה טז ע"ב) "אמר רבי כרוספדאי אמר רבי יוחנן: שלושה ספרים נפתחין בראש השנה, אחד של רשעים גמורין, ואחד של צדיקים גמורין, ואחד של בינוניים. צדיקים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים, רשעים גמורין נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה, בינוניים תלויין ועומדין מראש השנה ועד יום הכיפורים, זכו - נכתבין לחיים, לא זכו - נכתבין למיתה".

גמרא זו מעוררת תמיהה גדולה - צדיקים נכתבים לחיים? רשעים נכתבים לאלתר למיתה? הלא בעינינו רואים אנו צדיקים גמורים שנפטרים, ומנגד רשעים גמורים שממשיכים לחיות!

מיהו הצדיק שאליו מתכונת הגמרא?

הקדוש" ו"המלך המשפט" ולירא מיום הדין הנורא - ואחר כך יזכה לשוב.

הרמח"ל כותב, שלהיכתב בספרן של רשעים פירושו להיות בהגדרה של רשעים, וזו כבר המיתה הגמורה בעצמה!

'רשעים בחייהם קרויים מתים', וגם אם ממשיכים לחיות, ואין קורה להם כלום - זהו עונש עצום, שכן מרשעים מנתק הקב"ה את חיות הקדושה, וכך נותר האדם לא חל ולא מרגיש רח"ל... הוא כבר לא שייך לקדושה, ואינו יכול לא להבין ולא להשכיל. אין לו שום הבנה בנושאים של קדושה, טהרה ודבקות בה!

ואדם כזה - אי לו ואבוי לו. זקוק הוא לרחמי שמים מרובים!

לעומת זאת - להיכתב בספרן של צדיקים פירושו להיכלל בהגדרת הצדיקים: להימצא כל הזמן בקדושה ובטהרה, ולהיות דבוק בה' יתברך בלי לנתק את עצמו לעולם.

אחר השקוע בעבירה, ועושה אותה משום שסבור שזו איננה עבירה כלל...

המצוות והעבירות אינן נשקלות לפי הדעות שלנו, "פִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינַיִם וְה' יִרְאֶה לְלֵב" (שמואל א' טו, ז). הקב"ה מתבונן על הלב, משום שהוא דורש מאיתנו "וּלְעַבְדּוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם" (דברים יא, ג). העבודה שאנו עובדים את בורא העולם אינה עבודה חיצונית, אלא מעומק הלב.

מזל חודש תשרי הוא מזל מאזניים, רמז למשקל שנמצא בידי ה', ובימים הללו נשקלים בו כל מעשינו. אין משקל זה דומה למשקל שלנו. זהו משקלו של בורא עולם שיודע את מחשבות הלב.

אדם שניצב באופן הזה בראש השנה, ויודע שהוא עומד לפני מלך מלכי המלכים שהוא בוחן כליות ולב, מתעורר לשוב בתשובה.

מטעם זה נקבע יום הכיפורים, שהוא יום מחילת העוונות - לאחר יום המשפט בראש השנה. קודם כל על האדם להכיר בהיות הקב"ה "המלך

מתחתנות עם בני תורה."

הבחור שאל את המדוברת שאלה זו, ותשובת הבחורה היתה: "כל החברות שלי מתחתנות עם תלמידי חכמים, ומוכנות לשלם על כך הרבה כסף. לי לא אכפת כל כך הענין הזה, אבל אם כולם מתחתנות עם תלמידי חכמים, גם אני רוצה להתחתן עם תלמיד חכם..."

כששמע על כך רבי אליהו לופיאן הורה לו חד משמעית להוריד מהפרק הצעת שידוך זו, שכן בחורה צריכה לאהוב תורה ולרצות דוקא אותה כדי להצליח לשמוח בתורת בעלה לאורך זמן! כי רק מי שדבק באמת ובתמים, צולח את כל ניסיונות החיים בגאון.

לא פשוט להגיע לדרגה כזו! מי יכול לעמוד בדיני שמים ולהעיד על עצמו שהוא צדיק?! זהו שאמר אב"י על הבינונים: "כגון אנן" - אב"י הקדוש הגדיר את עצמו בינוני! עד כדי כך!

בחור ישיבה בא למורו ורבו, רבי אליהו לופיאן זצ"ל, בבקשת הדרכה לפני פגישה לשידוך.

אמר לו הרב: "לא מספיק שהיא אומרת שרצונה להינשא לבן תורה, עליך לברר אצלה מהי הסיבה לכך שהיא רוצה להתחתן עם בן תורה - האם כדי לזכות באמת ובתמים בתורתו, או משום שכל חברותיה

שותפות בפתיחת ההיכל
בימים הנוראים של תפילת הפרנסה
 (ביום ראש השנה ויום הכיפורים תשפ"ב) ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) ביום ראש השנה - בישיבת אור החיים * סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

לתרומות: **02-5000455** ניתן למסור שמות לברכה

רמז בסדר תקיעות השופר

וחיבתו לבעלי תשובה, אשר זכו לתקן את מעשיהם.

כל נשמה יהודית היא יהלום יקר, אבל צריך ללטש ולעבד אותה, ואז היא מאירה באור גדול.

לפני למעלה מארבעים שנה, הבאתי לישיבה את הגאון רבי חיים קרייזוירט זצ"ל, רבה של אנטורפן. הרב ידע בעל פה את כל הש"ס כמו שאחרים יודעים את "אשרי יושבי ביתך". ולא רק את הש"ס ידע, אלא גם ראשונים ואחרונים. שקדן עצום היה ובעל חסד ידוע, וזכה לפתיחת המוחין בזכות כך. הרב שאל אותי: "מה אתם לומדים?"

אמרת לי: "מסכת כתובות".

הוא התפלא מאוד. "מסכת כתובות?? אמרת לי שיש פה בחורים בעלי תשובה, האם הם מצליחים ללמוד מסכת כתובות?"

"כן, הרב, וגם 'קובץ הערות' [סיפרו

רבי רפאל ברדוגו מביא רמז לתשובה מסדר תקיעות השופר - תשר"ת - תקיעה, שברים, תרועה, תקיעה:

תקיעה רומזת לצדיקים שהם ישרים בדרכם ובדרך עבודתם את ה' יתברך. השברים מרמזים על הבינוניים, שלעתים עובדים את ה' יתברך, אך פעמים נקטעים, וכשמקבלים מעט מכות ויסורים חוזרים בחזרה לדרך ה'.

התרועה רומזת על הרשעים, עליהם נאמר: "תִּרְעִים בְּנִשְׁבֵּט בְּרָזָל כְּכִלֵי יוֹצֵר תִּנְפָצִים" (תהלים ב, ט) - עבודת ה' של הרשעים חסרה, ולכן הם מקבלים בכל עת מכה ועוד מכה.

ואף על פי כן מגיעה התקיעה האחרונה ואומרת, שגם הם, הרשעים, אם ירצו לשוב בתשובה - יוכלו לשוב ולהיות כמו הצדיקים הגמורים.

הקב"ה מצפה לשובו של כל אחד ואחד מאיתנו, וגדולה ביותר אהבתו

ממני? אלה בעלי תשובה?? אלה בני תורה בכל ליבם ונפשם, תלמידי חכמים מופלגים!"

"רבנו", אמרתי לו, "הבחור שאתה רואה כאן היה נגר, היתה לו נגריה עם חמישה פועלים שעבדו אצלו. השני היה טכנאי טלפונים, השלישי..."

"אי אפשר להאמין", אמר הרב, "פשוט בלתי יאמן".

"רבנו", הוספתי ואמרתי לו, "הבחור הזה העומד לידנו, יודע את הגמרא בעל פה, כמו שהרב יודע. אם הרב רוצה לבחון אותו, בבקשה יבחן".

הוא חייך. ניגש אל אותו בחור, והבחור התחיל לצטט לו את כל הגמרא בעל פה.

הרב היה מלא התרגשות והתפעלות, הפך להיות חסיד נלהב של ישיבת "אור החיים".

של הגאון הנודע רבי אלחנן וסרמן] וחידושי רבנו חיים הלוי [מבריסק]."

"מה?? עד כדי כך?? חשבת שלומדים פה בעלי תשובה, שרק אחרי גיל עשרים ואחת התחילו להכיר את היהדות, שלא לדבר על לימוד גמרא... ועוד בעיון ובעמקות כזאת, איך יתכן הדבר?"

אמרתי לו: "יראה הרב ויוכח בעצמו".

היו לנו אז שמונה-עשר בחורים בישיבה בסך הכל.

הרב שאל איזו שאלה, ומיד הביא לו אחד התלמידים את דברי התוספות במקום, ועוד תוספות ממקום אחר, ותלמיד אחר הוסיף טיעון חזק, וכל שאר התלמידים הצטרפו לדיון עמוק ונלהב.

הרב עמד משתומם. הוא לא הבין.

אמר לי: "הרב אלבו, אתה צוחק

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אני על הגג, מתקן את הדוד, ופתאום רואה מישהו מתכופף כדי להיכנס דרך הפתח, שהיה נמוך.

"הרב קרייזוירט???"

לא היה חסר הרבה שאתעלף במקום. הרב עולה אלי אל הגג! הוא מטפס כמה קומות, זמן קצר אחרי שעבר ניתוח לב פתוח, ניתוח מסובך שנמשך כמה שעות!

"רבנו, מה כבודו עושה פה???"

והרב ענה בפשטות: "אמרו לי שאתה נמצא על הגג, אז עלייתי".

לא יאמן. פשוט לא יאמן איזו דבקות ואהבת תורה היתה לו, לרב.

גאון מופלג היה, מוערך ונערץ אצל גדולי ישראל, בכל העולם יצא שמעו, והוא מגיע אלי בפשטות כזאת. לכל בר מצוה ואירוסין שהיו לנו הוא עשה מאמצים להגיע, אם היה באותו זמן בארץ.

מדין רבנו עובדיה יוסף זצ"ל התבטא עליו: "היום לכל אחד קוראים 'הגאון העצום', עצום ורב, אבל כמה יש

בכל פעם שהיה הרב מגיע לארץ ישראל, היה בא לפגוש אותי, בכל מקום שהייתי. פעם הלכתי לבקר אדם בבית חולים, ובדיוק אז הגיע הרב לישיבה. אמרו לו שהלכתי לקיים מצות ביקור חולים ב"הדסה הר הצופים", והוא הגיע אלי לשם. נדהמתי לראותו פתאום.

"רבנו, את מי מחפש כבודו?" שאלתי.

"אותך".

"אותי???"

"כן, אמרו לי שאתה נמצא פה, אז באתי..."

פעם הוא הגיע לארץ זמן מה אחרי שעבר ניתוח לב פתוח.

הוא בא אלינו הביתה ודפק על הדלת. אחד מבני שהיה אז בן שש שנים, פתח לו.

"אבא נמצא בבית?"

"לא, הוא על הגג".

הסיבה לעלותי לגג היתה נזילה מהדוד, שהייתי חייב לעלות ולתקנה.

הגיעו ענוותנותו ואהבת התורה שלו!
 וכל זה מחמת התפעלותו מבעלי
 התשובה שהפכו לתלמידי חכמים
 מופלגים ולמריביצי תורה.

שאפשר לקרוא להם באמת כך? אולי
 שנים או שלושה, ואחד מהם הוא הרב
 קרייזוירט!"

מרן העיד עליו שהוא גאון אמיתי, לא
 סתם גאון של תואר, וראו עד היכן

היום הרת עולם - ההכנה לדין

עסקי. בארץ היתה תקופה מתוחה
 מאוד, ובמהלך שהותי שם פרצה
 מלחמה. דאגתי לבני שמשרת כחובש
 ביחידת 'עורב', יחידה מבצעית
 קרבית.

תוך כדי הקרבות הצלחנו לדבר מעט.
 בני אמר לי: "אבא, כל מה שדברת על
 ניסי ה' ונפלאותיו, ראיתי במוחש...
 יצאנו מהג'יפ לאסוף חיילים שנפצעו,
 ברגע שיצאנו נפל על הג'יפ טיל אר-
 פי-ג'י וריסק אותו.

"נכנסנו לבית שנפצעו בו עשרים

יש לדעת, כי משפטי ה' קשים מאוד.
 "פִּי אֶת פֶּלַע מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יָבֵא
 בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל נִעְלָם" (קוהלת יב, יד), כל
 עבירה יש לה את התשלום שלה.

דקדוק הדין הוא נורא. הקב"ה זוכר את
 כל הנשכחות, יודע תעלומות, וכל
 פרטי הפרטים הקטנים באים בחשבון.
 על עומקו של דקדוק הדין נוכל ללמוד
 מן הדיוק שניכר בהשגחה הפרטית
 המלווה כל אחד באשר הוא.

סיפר לי סוחר שחזר בתשובה לפני
 יותר מג' שנים: נסעתי לחו"ל לצורך

באותם ימים!?

ראש המועצה בגליל התחתון עשה הסכם ידידות עם עיר בגרמניה. כשנסע לשם, ניגש אליו אחד הגרמנים, והעניק לו יומן מסוים שעטוף בקלף ספר תורה.

נתן והסביר: סבא שלי שרת בצבא הנאצי. הוא היה חייל מצטיין, וקיבל לא מעט צל"שים על פעולות שעשה - פגיעות מדויקות בבתי כנסיות של יהודים, ופגיעות מדויקות במקומות יהודיים המאוכלסים באנשים.

במהלך כל המלחמה הקפיד סבי לתעד את פעולותיו ביומן. בסיום המלחמה נכנס לבית כנסת של יהודים ומצא שם חתיכת קלף של ספר תורה. הוא לא ידע מה משמעותו של הקלף הזה, רק ידע שהוא שייך ליהודים, ולכן החליט שמתאים לעטוף בו את היומן שלו.

כשבגרתי הוא העניק לי את יומנו ואמר: "יודע אני שיבוא דור שיכחיש את השואה ויאמר שהיא לא היתה ולא נבראה, משום כך רוצה אני

חיילים, ובדיוק ברגע שבו גמרנו לפנות אותם ויצאנו - נפל אר-פי-ג'י וריסק את הבית.

"התקדמנו ושמענו רעש אדיר מאחורינו - טיל אר-פי-ג'י נחת בדיוק במקום שבו היינו קודם..."

"כל הזמן ראינו את ניסי הקב"ה מלווים אותנו. הטיילים 'פספסו' אותנו תמיד בכמה שניות, כאילו המידע שלהם הגיע תמיד יותר מאוחר בדקה או שתיים... ידענו שהקב"ה מציל אותנו!..."

והנה, הם נצלו, אך מאותה מלחמה חזרו גם גופות וחצאי גופות ללא ידיים ורגלים ר"ל, הכל על פי רצון ה'.

הקב"ה מנהיג את האדם בדיוק של פרטי פרטים - ואיך לא נירא ולא נתחלחל בעומדנו לפניו בדיון!?

אחד מן הביטויים המזעזעים ביותר למידת הדין היו ימי איימת השואה.

לב מי אינו חרד למשמע הצרות הנוראות שפקדו את עם ישראל

הקללות שבפרשת כי תבוא (דברים כה,
 נב-נט).

על מה ולמה באו כל הקללות
 האימות? - כי עזבו את תורת ה'.

בדיוק הפסוקים הללו - מכל התורה
 כולה - הם אלו שעטפו את יומן
 התיעוד של הנאצי!...

נזעק ונתפלל מעומק הלב, נמעט
 בדיבור ונרבה בצדקה, וכך נזכה לבטל
 מעלינו ומעל כל עם ישראל גזרות
 קשות.

שתעביר את היומן שלי - המכיל את
 כל שמות בתי הכנסת שאותם
 הפצצתי - לאיש דת יהודי. הוא עטוף
 בקלף שלהם, ושייך להם".

כאשר חזר ראש המועצה לארץ הוא
 הביא את היומן לרב יצחק דוד גרוסמן
 שליט"א, רבה של מגדל העמק.
 התבונן הרב בקלף, וביקש למצוא מהו
 מקור הפסוקים שעליו, והנה ראה
 שמכל ספר התורה כתובות על הקלף
 כמה שורות נוראות מתוך פרשת

לרפואת

מרגלית גיטה בת חוה

התנאה לפניו במצוות

רוחשים למצוה ולכורא עולם שצוה
אותנו עליה.

אדם קיבל טובה מחברו, והוא מרגיש צורך לקנות לו מתנה כדי לבטא את תודתו והוקרתו, אך הוא אינו עושה זאת מאהבה גדולה, אלא רק לצאת ידי חובה. מה הוא עושה? הולך לשוק וקונה איזה חפץ זול, מניח אותו בתוך שקית פשוטה, ושולח לחברו.

חברו מקבל את המתנה ומחמיץ פנים. נותן המתנה חושב בליבו: מדוע הוא מחמיץ לי פנים, הרי נתתי לו מתנה שימושית ומועילה, ועליו להודות לי...?

למרות שהמתנה שימושית ויש בה תועלת - אבל זה לא מספיק. היא משדרת זלזול וחוסר הערכה. המקבל חש היטב כי הנותן עשה זאת בלי לב, רק לשם יציאה ידי חובה.

וְעַתָּה כָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת
(דברים לא, יט).

מן הפסוק בשירת הים (שמות טו, ב): "זֶה אֶלֶי וְאֶנְהוּ" דורשים חז"ל (שבת קלג ע"ב): "ואנהו - התנאה לפניו במצוות". כלומר, לא די בקיום מעשה המצוה גרידא, אלא יש לעשותה ביופי ובהדרגה, ישנה מצוה לכתוב ספר תורה - "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת". אומנם מעיקר הדין אפשר לעשות זאת בצורה הבסיסית ביותר, ליציאה לשם חובה בעלמא.

אך אומרים חז"ל (שבת שם): "עשה לפניו... ספר תורה נאה, וכתוב בו לשמו בדיו נאה, בקולמוס נאה, בלבלר אומן, וכורכו בשיראין נאין".

ישנה חשיבות גדולה לכל תוספת של יופי ונזי שמוסיפים למצוה, כי בכך אנו מבטאים את הכבוד והחשיבות שאנו

מבטאת. ככל שהיא מושקעת יותר, מפוארת, יפה ומוגשת בצורה מכובדת ומהודרת - כך היא מלמדת על היחס של נותן המתנה כלפי חברו.

הקב"ה מצוה אותנו: כיתבו לכם ספר תורה, הניחו תפילין, שימו מזוזה בפתח ביתכם.

מה עושה האדם? הולך לכמה סופרי סת"ם ומתעניין אצלם כמה עולה ספר תורה, זוג תפילין ומזוזה.

המחירים, כמובן, משתנים - לפי רמת הכשרות, האיכות, ההידור והיופי החיצוני. אולם האדם מתעניין בפרט אחד ויחיד - במחיר. הוא קונה את הזול ביותר, ומרגיש שלם עם עצמו... הוא חושב בליבו: הרי בין כך ובין כך אני מקיים את המצוה, אם כן מה זה משנה כמה שילמתי עליה? וכי אכפת

והתוצאה? במקום שהמתנה תסב למקבל הנאה ושמחה ותגרום לקרבה ואהבה בין הנותן למקבל, היא עלולה לגרום את ההפך הגמור.

לעומת זאת, כשאדם נותן לחברו במתנה חפץ יקר, יפה ומהודר, והוא עוטף אותו באריזה יוקרתית ומושקעת - המתנה הזאת מבטאת יחס של כבוד וחשיבות. מקבל המתנה מוקיר את נותן המתנה ומעריך אותו על ההוצאה הכספית הגדולה ועל ההשקעה ושימת הלב שלו לפרטים הקטנים. המתנה הרבתה והעצימה את האהבה והרעות ביניהם.

יתר על כן, לעיתים מקבל המתנה הוא אדם עשיר וכלל אינו זקוק למתנה. בכל זאת, המתנה היפה והמושקעת גורמת לו הנאה ושמחה - לא בגלל החפץ עצמו, אלא בגלל מה שהמתנה

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

מצוה צנועה, אבל בתפילין עליו להשקיע! לא להתפשר.

יחפש סופר ירא שמים, שמדקדק בקלה כבחמורה, ובקי בהלכות כתיבת סת"ם. גם אם זה עולה יותר - זה שווה! ככל שישקיע במצוה מהודרת ויקרה יותר - כך יעיד על חשיבותה וחביבותה של המצוה בעיניו.

המדרש מביא את דרשת הגמרא "ואנוהו - התנאה לפנינו במצוות", ואומר על כך: "לעולם ישתדל אדם לעשות המצוות במבחר נכסיו" (אוצר המדרשים, מדרש 'לעולם', מובא במנורת המאור, חלק אור עולם פרק שישי). וכן מובא בספרי (דברים יח, ד): "מלמד שאין תורמין אלא מן המובחר".

לאדם יש בביתו שטיח ישן שהתבלה. הוא מחליט שהגיע הזמן לקנות שטיח חדש במקום השטיח הבלוי. ומה יעשה עם השטיח הישן? הרי חבל לזרוק אותו... הוא מתקשר לגבאי של בית הכנסת ומודיע לו שברצונו לתרום לבית הכנסת את השטיח הישן...

לקב"ה אם התפילין עלו לי מאה דולר או אלף דולר?...

אולם במחשבה שניה, וכי הקב"ה צריך את ה'מתנה' שלך בכלל? וכי הדבר מיועד עבורו, הרי זה עבור עצמך!

כשאתה מגיש לו את המצוה רק כדי לצאת ידי חובה, אתה פוגם בידידות ובקרבה שלך עם בורא עולם!

כל מה שיש לך - הכל ממנו יתברך. "פִּי מִמֶּנּוּ הַכֹּל וּמִיַּדָּהּ נִתְּנוּ לָךְ" (דברי הימים א כט, יד). ה' חנן אותך בחיים, בבריאות; כל הכסף שיש לך - הכל ממנו. ואם ה' מצוה עליך להשתמש בחלק מהכסף הזה לצורכי המצוות, אל תקמץ!

אדם מוציא עשרות אלפי שקלים על הבר מצוה לבנו - אולם מפואר, בגדים חדשים, צלם, פרחים... וכשהוא מגיע לדבר החשוב באמת - התפילין, הוא מחפש את הזול ביותר. איזה מראה וצורה יש לזה!?

בכך הוא בעצם הופך את היוצרות. לא יקרה שום דבר אם יערוך לבנו בר

"זה א-לי ואנוהו", בית הכנסת הוא מקדש מעט, צריך להדרו ולפארו. ישנה מצוה "לְרוֹמֵם אֶת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ" (עזרא ט, ט). יש לך שטיח ישן? תשאיר אותו בבית. לבית הכנסת תקנה שטיח חדש ומפואר.

הוא בטוח שהוא נדיב גדול, אבל לאמיתו של דבר, התרומה הזאת אינה מוסיפה לו זכויות. להפך, היא מעידה שביתו חשוב בעיניו יותר מבית הכנסת.

מלחמת היצר - עבודת חיים

מכל אדם רגיל, אלא שהוא כל הזמן התגבר עליו ולא נתן לו לנצח אותו! אם אומר לך היצר הרע: 'לך תנוח... עבדת יותר מידי...' אף אתה אמר לו: 'לך אתה לנוח, והסתלק מפה!'

עבודת החיים שלנו היא לתפוס את היצר בלי לשחרר אותו. אין לתת לו לשלוט בנו!

ככל שאדם תופס יותר את יצרו, הוא יותר זוכה להתעלות. ככל שתפסת וכבלת אותו - זכית! ככל ששחררת -

כִּי יִדְעֵתִי אֶת יְצָרוֹ אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה הַיּוֹם בְּטָרֶם אֲבִיאֵנּוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי (דברים לא, כא).

יש אנשים שמצטדקים: "מה אני יכול לעשות... יש לי יצר הרע..."

טעות בידם, שהרי מי שאין לו יצר הרע, הולך מיד לעולם הבא! כולנו כאן דוקא בגלל היצר הרע שיש לנו, ובגלל המלחמה שעלינו לעשות איתו!

וכי לבבא סאלי הקדוש לא היה יצר הרע? ודאי שהיה לו. פי כמה וכמה

אבדת!

נעשה המנהיג והמחליט, ועל פיו ישק כל דבר. בלעדיו לא יזו שרים ונשיאים ידים ורגלים... הוא הלך וגדל יותר ויותר - דוקא בגלל כל המשברים! "כִּי נִפְלְתִי קָמְתִי" (מיכה ז, ח) - תמיד יכול אני לקום. "שָׁבַע יְפוֹל צְדִיק וְקָם" (משלי כד, טז).

היצר מציב לנו ניסיונות אחר ניסיונות, ומה שנדרש מאיתנו זה לא ליפול, אלא לקום שוב ושוב!

אחרי פטירת שרה אמנו נאמר: "וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי יְמֵתוֹ" (בראשית כג, ג) - הניסיון העצום של פטירת שרה לא הפיל אותנו, אלא הוא קם ממנו.

אדם שהצליח לעמוד בניסיון מול יצרו - צריך להכין את עצמו לניסיון הבא... לעולם אין לחשוב: גמרנו איתו, הוא כבר לא יוכל לקום... יצר הרע אורב תמיד ומנסה שוב ושוב להפיל את האדם. באותו רגע שמפילים אותו, הוא עלול לקום... כנגדו נתן לנו הקב"ה עוצמה אדירה, המאפשרת לנו לעמוד מולו שוב.

דוקא מותה הוא שנסך בו כוחות להמשיך ולעשות. הוא קם ומילא את כל מה שנחסר בעולם אחרי לכתה של שרה שהיתה עזרו מקודש, כי הוא קיבל את כוחותיה!

מאידך גיסא - אם היצר הרע הפיל את האדם, אל לו לחשוב: 'זהו, גמרנו, הוא ניצח אותי...' חלילה וחס! גם לאחר נפילה עדין יש לאדם כוח להתרומם, ובפעם הבאה הוא יהיה המנצח!

את אותה בחינה ראינו גם אצל מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל. לאחר פטירת הרבנית פחדו כולם פחד אימים - מה יקרה כעת למרן? האם לא יפול ברוחו אחרי שנגדעה והלכה?

לעולם אין להתייאש - היצר הרע אינו מתייאש לעולם, וגם אתה אל תתייאש,

אלא שאדרבה, הוא קם והפך להיות פי כמה וכמה ממה שהיה קודם לכן... פתאום הוא קיבל מלכות ועוצמה אדירה שלא היו לו קודם לכן. הוא

יכול עדין לעלות למעלה. הדבר תלוי באדם בלבד - אם יהיה בו אומץ ולא יתן לייאוש לחלחל לליבו, תמיד יוכל לעלות ולנצח!

לעולם תחזור ותלחם בו!
אדם צריך לדעת שהמאבק עם היצר כמוהו כגלגל - גם מי שיורד למטה,

בלי תורה - למה לי חיים?

מתרצת הגמרא: "לצאת ולבוא בדברי תורה. מלמד שנסתתמו ממנו שערי חכמה". משה רבנו לא היה יכול "לצאת ולבוא" בחכמת התורה.

משה רבנו, שנאמר עליו "וַתַּחֲסְרֵהוּ מִעֵט מַאֲלָקִים" (תהלים ח, ו), שהגיע לדרגה גבוהה כל כך בחכמת התורה - נסתתמו ממנו שערי החכמה. רגע לפני כן ידע כמעט הכל, ואחרי רגע - נסתמו בפניו כל המסורות.

מדוע ולמה אירע לו כדבר הזה?

ב"שפתי חכמים" מובא על כך: "כדי שלא יצטער על מותו, לכן נסתמו ממנו מעיינות החכמה, ומשה אשר חי

בְּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד לְצֵאת וּלְבוֹא (לא, ב)

הגמרא (סוטה יג ע"א) שואלת, מה הכונה במלים "לא אוכל לצאת ולבוא"? לא יתכן שהכונה "לצאת ולבוא" ממש, שהרי כבר נאמר על משה רבנו (דברים לד, ו): "וּמִשָּׁה בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמוֹתוֹ, לֹא כִּהְתָּה עֵינָיו וְלֹא נִסַּח", ועמד בכוחו. וכן נאמר (שם א): "וַיַּעַל מִשָּׁה מֵעַרְבַת מוֹאָב אֶל הַר נְבוֹ...", ומובא במשנה שהיו שם שתיים - עשרה מעלות, ופסען משה בפסיעה אחת! - אם כן, איך אפשר לומר שאינו יכול עוד לצאת ולבוא?

העולם הבא. אם כן, מדוע הפציר להישאר עוד בעולם הזה?

משה רבנו חפץ בכל ליבו ומאודו להנחיל תורה לישראל. הוא השתוקק להנחיל עוד לימוד של דבר ה', עוד הלכה, עוד הוראה. זו התכלית שבעבורה חפץ משה רבנו בחיים.

מאחר שנסתתמו ממנו מעיינות החכמה, ושוב לא היה יכול להנחיל את תורת ה' לישראל - כבר לא חפץ בחיים.

הקב"ה עשה נס זה, כדי שתסכים נשמתו של משה רבנו לצאת. לולי כן - לא היתה יוצאת נשמתו!

רק בגלל חכמה, חפץ במותו, כי בלי חכמה למה לו חיים?"

במדרש מובא, שמשה רבנו התווכח עם השטן שרצה לקחת את נפשו, ומלאך המוות ברח מפניו.

עוד מובא במדרש (דברים רבה ט, ו), שכאשר אמר הקב"ה למשה: "הן קרבו ימיך למות...", הירבה משה לבקש רחמים, והפציר שוב ושוב שתתבטל הגזרה ולא ימות.

מה רצה משה רבנו? הרי הוא ידע יותר מכל בן אנוש, עד כמה גדול ונפלא הוא שכר הצדיקים בעולם הבא, וכל תכלית חיי העולם הזה היא

לנצל את עשרת הימים לתשובה

הִיָּה לְאָבוֹן, וַיְהִי פַעֲשָׁרֶת הַיָּמִים וַיִּגַּף ה' אֶת נֶבֶל וַיָּמָת" (שמואל א כה, לו-לח) - נבל קיבל דום לב פתאומי ומיד צנח על הרצפה ומת.

כולם היו המומים - נבל הכרמלי, העשיר הגדול, מת מוות פתאומי!

אולם רבותינו (ראש השנה יח ע"א) מבארים, שנתנו לו עשרה ימים שהיו עשרת ימי תשובה. בימים הללו היתה לו אפשרות לחזור בו ממעשיו ולשוב בתשובה, ובכך היה ניצל ממות, אך

עשרת הימים שבין כסה לעשור מיועדים לתשובה ולתיקון המעשים.

נבל הכרמלי סירב לתת אוכל לנערי דוד, ודיבר כלפי דוד המלך בחוצפה ובעזות, באמרו: "מִי דָּוִד וּמִי בֶן יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם רַבּוּ עֲבָדִים הַמְתַּפְרָצִים אִישׁ מִפְּנֵי אֲדָנָיו" (שמואל א כה, י).

אשתו הצדקת אביגיל דיברה על ליבו שיחזור בו, אך הוא לא שת ליבו גם לזאת, ולא חזר בו.

הנביא אומר: "וַיָּמָת לְבוֹ פְקָרְפוֹ וְהוּא

שותפות בפתיחת ההיכל
בימים הנוראים של תפילת הפרנסה
 (ביום ראש השנה ויום הכיפורים תשפ"ב) ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) ביום ראש השנה - בישיבת אור החיים

* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

ניתן למסור שמות לברכה **02-500455** לתרומות:

מתפעל ומתעורר ביותר באמירת
"אבינו מלכנו אל תשיבנו ריקם
מלפניך".

ובאר את דבריו, שהרי, נתנו לאדם
שלושים יום של חודש אלול, ועוד
עשרת ימי תשובה כדי שיאסוף בהם
מצוות, צדקות ומעשים טובים, וכמה
עליו לבכות ולהתחנן: "אבינו מלכנו,
אל תשיבנו ריקם מלפניך" - אל נא
תוציא אותנו בידיים ריקות מן הימים
הקדושים הללו!

ימים, שכל כולם נועדו למטרה אחת
- לחטוף מצוות ומעשים טובים
ולשוב בתשובה שלימה!

מאחר ולא חזר בו ונשאר בשרירות
ליבו - מת.

צא ולמד, כמה חשוב לנצל את הימים
הקדושים הללו ולשוב בתשובה
שלימה - "נְחַפְּזָה דְרַכֵּינוּ וְנַחֲקְרָה
וְנִשְׁוֶבָה עַד ה'" (איכה ג, מ).

הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל היה
רגיל לומר, כי בדרך כלל באמירת
"אבינו מלכנו" נוטים להתרגש
כשאומרים "אבינו מלכנו שלח רפואה
שלימה לכל חולי עמך", "כותבנו
בספר פרנסה וכלכלה", אך הוא היה

תשובה - גם על חטאים חמורים

יאמר (לעיל ח, א) 'כל המצוה אשר אנכי
מצוך היום', אבל 'המצוה הזאת' על
התשובה הנזכרת".

כלומר, על מצות התשובה נאמר כאן

פִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם
לֹא נִפְלְאת הִיא מִמֶּנּוּ וְלֹא רַחֲקָה הִיא
(דברים ל, יא).

כתב הרמב"ן: "והנכון, כי על כל התורה

ולפעמים אפילו יותר מעבירות
במעשה.

רמז לשני סוגי העבירות הללו אנו
מוצאים בפסוק שנאמר על התשובה
(ישעיה נה, ז): "עֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן
מִחֲשַׁבְתּוֹ וַיֵּשֶׁב אֶל ה' וִירַחֲמֵהוּ וְאֵל
אֱלֹהֵינוּ פִּי יִרְבֶּה לְסִלּוֹחַ".

"עזוב רשע דרכו" - אלו העבירות
שעושה האדם בגופו. "ואיש אוון
מחשבתיו" - זה העובר עבירות
במחשבת מינות וכפירה בה'.

ואף על פי כן - "וישב אל ה' וירחמהו
ואל אלוֹקֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוֹחַ" - גם
אדם כזה, שעבר על העבירות החמורות
הללו, אם יחזור בתשובה וישוב אל ה'
- יתקבל ויסלחו חטאיו. "כי ימנך
פשוטה לקבל שבים!"

הקב"ה קרוב לכל קוראיו וחפץ
שישובו אליו בתשובה שלימה.

במקום מגוריו של רבי יחיאל מפריז -
שחי בתקופת הראשונים והיה אחד
מבעלי התוספות - התגורר יהודי

שאינה נפלאת מאיתנו ואינה רחוקה,
אלא "קרוב אליך הדבר מאוד!"

רבי רפאל ברדוגו זצ"ל, שהיה גאון
עולם, וכונה בשם 'רבי רפאל המלאך',
באר בספרו "מי מנוחות" שישנם שני
סוגי עבירות: עבירות במעשה ועבירות
במחשבה.

עבירה בעשייה שייכת בסוגי עבירות
שאדם עושה בגופו, כגון: המחלל
שבת ר"ל שדינו בסקילה, אם עבר את
העבירה עם עדים והתראה, או מי
שאינו נזהר בשמירת טהרת
המשפחה, שזוהי עבירה שיש בה
כרת [יש אומרים שאיסור נדה הוא
כלל עריות ודינו ביהרג ואל יעבור],
או שאוכל שקצים ורמשים, או מגלח
זקנו בתער, שדינו במלקות.

האופן השני שבו ניתן לחטוא הוא -
עבירה במחשבה, כמו: החושב
במחשבתו דברי כפירה ומינות נגד ה',
או המזלזל במחשבתו באחת ממצוות
ה' ר"ל.

עבירות במחשבה הן חמורות מאוד,

במצבו אינו יכול לשוב בתשובה, ויצא מביתו בפחי נפש.

בעלות השחר, כאשר קם הרב משנתו והתכונן ללכת לבית המדרש ללמוד קודם התפילה, נטל את מטהו, וראה זה פלא - המטה הוציא פרחים ושקדים! "וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים" (במדבר יז, כג).

באותו רגע הבין רבי יחיאל, כי משמים רומזים לו ששגה בכך שדחה את אותו יהודי ולא הורה לו את הדרך לשוב בתשובה.

הוא מיהר לביתו של היהודי, ובישר לו כי הוא רצוי ומקובל בשמים לפני ה' יתברך, והראיה - שהמטה הוציא פרחים ושקדים!

שמח אותו יהודי שמחה גדולה. מיד הלך עם הרב לבית המדרש ועשה ככל אשר הורה לו, עד שלבסוף נעשה בעל תשובה גמור.

רשע, שהיה עובר על כל מצוות התורה בפרהסיה.

תמיד היה אותו רשע נמצא בחברתם של השרים והרוזנים הגויים, אוכל ממאכלם ושותה ממשקיהם ר"ל.

באחד הימים הגיע במפתיע אותו יהודי אל הרב והודיעו שהוא חפץ לשוב בתשובה, ומבקש מן הרב שיורה לו דרך תיקון על מעשיו הנפשעים.

"מן הסתם אינו חפץ לשוב באמת" - הרהר רבי יחיאל - "אלא רוצה ללכת לשרים ולרוזנים הגויים ולדבר בפניהם בלעג על היהודים ודרכי תשובתם".

לפיכך דחה אותו באומרו: "רואה אתה את המטה הזה, שבו אני נעזר ללכת? רק אם יוציא המטה פרחים ושקדים תוכל לחזור בתשובה".

היהודי הבין כי כונתו לומר, שכשם שמטה אינו יכול להוציא פרחים, כך

יעזור ה' לשבים

היינו מרוצים מעבודתו. שלחנו אותו לכל מיני שליחויות, והוא לא ביצע אותן כראוי, ועל כן החלטנו לפטר אותו.

שילמנו לו את כל המגיע לו, כולל פיצויים כחוק, אך למרות זאת הוא החליט להלשין עלינו וחשף בפני מס הכנסה את כל האמת ביחס למפעל שלנו.

כתוצאה מכך, החוקרים הגיעו והשיתו עלינו קנסות כבדים.

או אז החלטתי: אני חייב לנקום בו! הלשנתי עליו על עבירה מסוימת שעבר על החוק הרוסי. עוד באותו לילה עצרוהו, ולאחר יסורים הודה באשמה וחייבוהו בקנס עצום של עשרים אלף רובל!

"באותם ימים" - סיים ר' לייב את סיפורו - "הייתי רחוק מאוד משמירת תורה ומצוות, אך מאז ששבתי בתשובה ליבי דווי על החטא הנורא

אספר סיפור שאירע עם רבי שמואל טרוביץ' זצ"ל, בעל ה"מעדני שמואל", רבה של ראשון לציון:

אחד משומעי שיעורו בבית הכנסת היה יהודי רוסי מבוגר בשם ר' לייב.

באחד הימים ניגש אליו היהודי ואמר: "כבוד הרב, יש בליבי דבר שאין ביכולתי לשאת עוד. חמש-עשרה שנה חלפו מאז שחזרתי בתשובה, אולם הדבר הזה מעיק עלי, עד כדי כך שאיני יודע אם הקב"ה קיבל את תשובתי..."

והוא החל בסיפורו:

"אחי ואני היינו סוחרים עורות ברוסיה. השלטונות גבו מיסים גבוהים מאוד, כך שהרווח שנותר בידינו הסתכם בפרוטות. החלטנו לפעול באופן פיקטיבי: הצהרנו בפני השלטונות שאנחנו אגודה של חסד, וכך לא גבו מאיתנו מיסים.

עבד אצלנו עובד יהודי אחד, שלא

הלשין...

האיש סיפר כי חותנו נפטר לפני שנים רבות, וכי הוא ורעיתו - בתו של העובד, עלו ארצה והם גרים באזור. שני בנים נוספים - אחי אשתו - גרים עדין ברוסיה!

ר' לייב ביקש לסור לביתם משום שעליו לשוחח בענין חשוב עם האשה, ושח לו כל אותו המאורע.

משהגיעו לביתם החלה הבת לשוחח על אביה, ור' לייב התענין האם היא זוכרת את מה שקרה.

"בודאי", השיבה הבת. "לעולם לא אשכח את הסיוטים שעברנו. לא אשכח את החוקרים שהגיעו לביתנו בלילה, והפכו את כל הבית למצוא ממצאים מרשיעים, ולבסוף השיתו עלינו קנס של עשרים אלף רובל"...

דמעות נקו בעיניו של ר' לייב. הוא התקשר לרב טרוביץ' והודיע לו: "כבוד הרב! כבר אין צורך להמשיך לחפש! משמים סייעו לי למצוא את בתו של האישי!"

"כי יעזור ה' לשבים כאשר אין יד

שעשיתי. אני יודע כמה חמור דינו של מוסר, ואני חושש מאוד שבשל חטא זה תשובתי אינה רצויה. וזכרת מבקש אני מכבוד הרב שיזרה לי מה עלי לעשות".

הרב טרוביץ' שאל אותו האם ידוע לו על קרוב משפחה כלשהו של אותו עובד המתגורר בארץ, ור' לייב השיב שככל הידוע לו, יש לו בת המתגוררת בארץ, אולם הוא אינו יודע פרטים אודותיה.

הרב ביקש ממנו לחזור אליו בעוד מספר ימים, ובניתיים יבקש מפקידי משרדו, ברכנות ראשון לציון, שינסו איכשהו לעלות על קצה חוט למציאתה.

למחרת בבוקר ר' לייב לא חש בטוב. לאחר תפילת שחרית פנה למרפאה שבקופת החולים. ישבו שם שני זקנים רוסים ושוחחו ביניהם. הם התענינו איש במוצאו של רעהו, ואחד מהם סיפר שהוא מעיר פלונית, והוא חתנו של פלוני...

ר' לייב שמע זאת וכמעט התעלף! הלה נקב בשמו של אותו עובד שעליו

טבעם משגת".

הבת שלחה מכתב לשני אחיה שברוסיה וסיפרה להם שיש יהודי שהעסיק את אביהם ז"ל שרוצה להחזיר להם עשרים אלף רובל...

נפלאות דרכי ה'. לר' לייב היה בדיוק סכום של עשרים אלף רובל, מופקד בבנק ברוסיה, שעל פי החוק לא ניתן להוציאו מחוץ למדינה, רק להפקידו לחשבון של מישהו שגר ברוסיה. הוא

נתן הוראה לבנק להעביר את הכסף לחשבונם של האחים, ובכך תם הסיפור, ישתבח שמו הגדול.

כעבור מספר חודשים נפטר ר' לייב.

הרב טרוביץ' סיפר את כל הסיפור הזה בהלכותו, ואמר: "ר' לייב הלך לבית עולמו כשהוא זך ונקי! כאשר אדם מקבל על עצמו לשוב בתשובה שלימה - הקב"ה מסייע בידו!"

לרפואת

ורד שושנה בת מרגלית גיטה

הנשמה לך והגוף פעולך

כשהיא פצועה וחבולה, וייללה לפני אביה שהכו אותה. זעם האבא ואמר: "מיהו זה ואיזה הוא בן הבליעל שהכה אותך? אלך ואשיב לו כגמולו, כהנה וכהנה..."

אמרה לו: "זה החתן המהולל שהבאת לי, הוא אשר הכני".

הלך האב והביא אנשים בריונים, מגודלים וחסונים, כדי להכות את החתן ולגרשו מהבית שנתן לו.

שמע זאת החתן ומיהר לאחד הרבנים, סיפר לו את דבר המעשה ואמר: "באמת טעיתי טעות גדולה ונוראה, ואני מתחרט על כך מאוד. אנא, יתן לי הרב עצה, מה אעשה עתה".

אמר לו הרב: "תלך אל אבי אשתך, תיפול לרגליו ותאמר לו שהינך מתחרט בכל ליבך על הטעות שעשית. תאמר לו, שהדבר היה מאחר והלכת עם חברים לא טובים ושתיית עימם לשכרה, זמכאן והלאה אתה מבטיח

דוד המלך אומר בתהלים (קמג, ב): "פִּי לֹא יִצְדֵּק לְפִנֵּיךָ כָּל חַיִּי". הקב"ה נותן לנו הכל - את החיות, את היכולת לראות ולשמוע, ללכת ולדבר. הוא נותן לנו ילדים ופרנסה. הכל הוא נותן לנו, ואנחנו נחטא לפניו?! איזו בושה צריכה להיות לנו!

יש אדם שמתרעם: למה קרה לו כך, ולמה לא אירע לו אחרת, כפי רצונו ושאיפתו... - ואינו מבין שהוא חייב לקב"ה את הכל! הקב"ה נותן לו את הכל, והוא עוד מתלונן ומתרעם!?

בימים הנוראים אנו מבקשים מהקב"ה: "הנשמה לך והגוף פעולך, חוסה על עמלך".

המגיד מדובנא מביא על כך משל נפלא:

עשיר אחד חיתן את בתו עם בחור, ונתן לו דירה וממון רב, העניק לו כל מחסורו, וכבדו כבוד גדול.

יום אחד חזרה הבת לבית אביה,

אותה מהגוף, שמייסר ומכה אותה על ידי העבירות החמורות שעושה.

ואנחנו אומרים לקב"ה: ה' יתברך, "הנשמה לך והגוף פעולך", הכל נתת לנו, אבל סוף סוף יש לנו קרבה אליך, כי הנשמה נמצאת בתוכנו, אנחנו "הבעלים" שלה, ולכן "חוסה על עמלך" - חוס ורחם עלינו, ולא נשוב עוד לסורנו.

לשנות דרכיך, ולא ללכת איתם יותר. גם תוסיף ותאמר לו בלשון זו: סוף סוף היא בתך, וכעת אני בעלה, וממילא אני חתנך, לכן אל תעש לי דבר".

הנשמה שלנו היא "בתו" של הקב"ה, ופעמים שהקב"ה כבר רוצה לקחת

שותפות בפתיחת ההיכל
בימים הנוראים של תפילת הפרנסה
 (ביום ראש השנה ויום הכיפורים תשפ"ב) ברוב עם

ניתן להשתתף בקניית פתיחת ההיכל של תפילת הפרנסה (בתרומה חד פעמית) ביום ראש השנה - בישיבת אור החיים

* סגולה בדוקה וידועה לפרנסה בשפע בכל השנה *

לתרומות: **02-5000455**
 ניתן למסור שמות לברכה

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התינוק נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ה